

Projekt spoznavanja Slovencev iz slovenskih društev iz Göteborga, Stockholma in Landskrone je zastavljen temeljito: usode posameznikov, njihova glasila, radijske in televizijske oddaje, festivali, zgodovinski vpogledi. Za vpletene naravnost imenitno.

Kot bralno in spoznavno čtivo pa prazno ponavljajoče. 24 intervjujev, s šablonskimi vprašanji - ki vsakogar znova sprašujejo, če je švedščina težak jezik, ali se nameravajo vrniti v domovino, kakšen je odnos Švedov do tujcev -, premlewa eno in isto zgodbo tujca, ki je razcepljen med dvema kulturama. Izstopa le kakšna karierna zgodba posameznika.

Za antropološki pristop, ki bi hotel ponazoriti medkulturno komunikacijo med Slovenci in Švedi, je intervju kot osrednja proučevalna forma neustrezen, pa tudi kot tak izpusti drugi pol obravnavanih odnosov - Švedinje in Švede.

Prav to je še usodnejše na analitski in teoretski ravni. Med citirano literaturo razen splošnopoljudnih publikacij Švedskega inštituta ne najdemo nič "švedskega". Ne kultnega dela P. B. Austina (*On Being Swedish*: 1968), ki iz angleške perspektive portretira švedsko mentaliteto, ne serije znansstvenih študij (*Flerkultur kompetens*: 1980, *Tvärkulturell kommunikation*: 1985, etc.), ki jih že od konca sedemdesetih izvaja J. Allwood z univerze v Göteborgu, v katerih se osredotoča prav na vprašanja, kaj pomeni priseljencem (najrazličnejših kultur in držav) soočenje s švedsko kulturo, v smislih konceptov časa, dela, tudi alkohola, dialoga, narave, vsakdanjih ritualov, reda, počitnic...

Skratka, privlačna knjiga za člane slovenskih društev na Švedskem.

SPREGLEDANO

MILKO MIKOLA

Zaplembe premoženja v Sloveniji 1943-1952

Zgodovinski arhiv, Celje 1999

Pravne posledice prihoda komunistične partije na oblast.

Splošno mnenje o zgodovini tistih časov je, da je partizanska oblast izvedla nacionalizacijo in zaplenila premoženje vsem Nemcem, ki so sodelovali z okupatorsko upravo. Da je torej v maniri junaka Robina Hooda jemala bogatim, dajala revnim ter kaznovala pomagače okupatorjev. Zgodovinar Mikola se je zakopal v gradiva med in povojnih sodnih procesov, partijske zapisnike in dokumente državnih institucij. Njegove ugotovitve so trde in pekoče. Kot zločinsko dejanje, ki je imelo za kazen odvzem premoženja, je veljalo že članstvo v nemškem Kulturbundu, ali pa dejstvo, da je določeno podjetje za časa okupacije sploh obratovalo. Toda perversnost komunističnega režima se s tem ni končala. Kot Nemca in podpornika nacizma so razlastili celo Žida Weinbergerja, ki je l. 1941 zbežal v Sarajevo in bil potem interniran. Mož se je pritožil, dokazal, da je Žid, da je zgledno skrbel za slovenske delavce in višja instanca je zaplembo dejansko odpravila. Ko si je po dolgem postopku podjetnik priboril nazaj svoje podjetje, pa je naenkrat ugotovil, da ga ne rabi in svojo lastnino podaril kar komunistični partiji!!! Drugačen primer je podjetnik Zupanc iz Mestinja, ki je bil zaradi članstva v Kulturbundu obsojen in razlaščen. A pozor, sodišče je to izvedlo navzlic dejstvom, da je lokalna OF potrdila, da je obsojeni finančno pomagal partizanom in da so ga nacisti zaradi sodelovanja z njimi leta 1944 za 8 mesecev zaprli!!! Najbolj perfiden pa je bil 28. člen zakona o zaplembi. Po njem ji nisi ušel niti s smrtjo. Kako priti do premoženja teh, ki jim ni bilo mogoče soditi, ker so bodisi umrli bodisi bili ubiti že med vojno, ali pa so morda že zbežali iz države? Zadoščalo je ugotovitveno poročilo terenskega organa, da je bil umrl oz. emigrirani na izdajalski strani, in zakon, ki je veljal za nazaj, je omogočal pravno čisto zaplembo. Hladna fiziognomija obdobja uzakonjenega ropanja.

—BERNARD NEŽMAH